

Na każdej polskiej monecie kolekcjonerskiej znajdują się:

- nominal
- wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej
- napis: Rzeczpospolita Polska
- rok emisji



Emisja wartości kolekcjonerskich stanowi okazję do upamiętniania ważnych historycznych rocznic i postaci oraz do rozwijania zainteresowań polską kulturą, nauką i tradycją.

Zapraszamy do zapoznania się z planem emisji na stronie: www.nbp.pl/monety

Na Państwa dodatkowe pytania odpowiedzą nasi konsultanci pod numerami tel. 22 185 91 59 oraz 22 185 13 03.

Sprzedaż wartości kolekcjonerskich emitowanych przez NBP jest prowadzona w oddziałach okręgowych NBP oraz przez sklep internetowy NBP.

18 listopada 2020 roku Narodowy Bank Polski planuje wprowadzenie do obiegu monety okolicznościowej o nominale 5 zł z serii „Odkryj Polskę” – „Pałac Branickich w Białymstoku”.

Narodowy Bank Polski jest centralnym bankiem państwa odpowiadającym za politykę pieniężną i stabilność cen. Jego funkcje określa Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej i ustawa o NBP. NBP ma wyłączne prawo emisji pieniądza. Jako bank centralny nie prowadzi rachunków bankowych obywateli, nie przyjmuje od nich lokat, nie udziela kredytów. Prowadzi natomiast obsługę budżetu państwa, a także podmiotów sektora finansów publicznych. Gromadzi rezerwy walutowe państwa i zarządza nimi. Pełni funkcję banku banków, tworząc warunki do działania systemu bankowego. Jest również jednym z najważniejszych ośrodków naukowo-analitycznych w dziedzinie ekonomii i rynków finansowych.

Więcej o NBP: www.nbp.pl
Narodowy Bank Polski

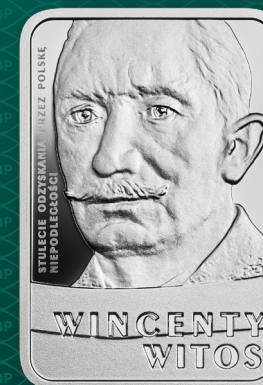
Dbamy o wartość pieniądza

NBP

Narodowy Bank Polski

Stulecie odzyskania przez Polskę niepodległości

Wincenty Witos



Monety kolekcjonerskie

Stulecie odzyskania przez Polskę niepodległości – Wincenty Witos

5 listopada 2020 roku Narodowy Bank Polski wprowadza do obiegu srebrną monetę o nominale 10 zł oraz złotą monetę o nominale 100 zł z serii „Stulecie odzyskania przez Polskę niepodległości” – „Wincenty Witos”.

Wincenty Witos (1874–1945) – polityk, publicysta; trzykrotny premier II RP; przywódca Polskiego Stronnictwa Ludowego „Piast” i Stronnictwa Ludowego; członek Ligi Narodowej, jeden z ojców niepodległości.

Urodził się w Wierzchosławicach w chłopskiej rodzinie. W szkole elementarnej dał się poznać jako zdolny uczeń, jednak z racji słabej kondycji finansowej rodziny nie mógł się dalej kształcić; został samoukiem, czytającym literaturę piękną. Włączył się w ruch ludowy w Galicji jako publicysta prasy ludowej, m.in. w latach 1896–1903 publikował w „Przyjacielu Ludu”. W 1898 r. ożenił się z Katarzyną z domu Tracz, mieli córkę Julię.

Jako lokalny działacz ludowy w 1908 r. został posłem na Sejm Krajowy we Lwowie, a w 1911 r. zdobył mandat do Rady Państwa w Wiedniu. W 1909 r. został wybrany na wójta i sprawował tę funkcję aż do 1931 r. Po rozłamie w ruchu ludowym, w 1914 r. został jednym z liderów PSL „Piast”. W momencie wybuchu I wojny światowej opowiedział się po stronie proaustriackiej, a następnie czynnie wspierał zaciąg chłopskich ochotników do Legionów. Jednak już w 1915 r. zbliżył się do narodowej demokracji, co ostatecznie w 1917 r. zaowocowało jego członkostwem w tajnej Lidze Narodowej. W listopadzie 1918 r. odmówił udziału w rządzie lewicowym Daszyńskiego w Lublinie, równocześnie kierując w Galicji Polską Komisją Likwidacyjną gotową do uznania prawowitego rządu centralnego w Warszawie. W Sejmie Ustawodawczym został liderem PSL „Piast” i głównym koalicjantem klubu narodowego. Należał do najbardziej pracowitych posłów. W krytycznym momencie zbliżania się bolszewików pod Warszawę stanął na czele rządu RP, angażując cały swój autorytet na rzecz przekonania warstw ludowych do obrony młodego państwa. W specjalnej odezwie z 30 VII 1920 r. pisał: „Od Was, Bracia Włościanie, zależy, czy Polska będzie wolnym państwem ludowym, w którym lud będzie rządził i żył szczęśliwie, czy też stanie się niewolnikiem Moskwy...”. W dniach Bitwy Warszawskiej był na pierwszej linii frontu.

W wyborach do sejmu i senatu Rzeczypospolitej z jesieni 1922 r. PSL „Piast” stał się ważną siłą polityczną, bez której nie mogła powstać większość parlamentarna oparta na sojuszu z narodowcami. Po tragicznej śmierci prezydenta



Narutowicza, z inicjatywy Witoso powstał – ostatecznie wiosną 1923 r. – rząd Chjeno-Piasta, na bazie porozumienia zwanego paktem lanckorońskim. Witos zagwarantował w nim przeprowadzenie reformy rolnej. Kryzys ekonomiczny wykluczył realizację tego zamysłu, jednak reforma rolna uchwalona w grudniu 1925 r. została oparta na zapisach wspomnianego paktu. Po raz trzeci Witos został premierem w maju 1926 r., w warunkach długotrwałego przesilenia rządowego i gróźb płynących ze strony marszałka Piłsudskiego gotowego do przerwania kryzysu parlamentarnego siłową metodą. W obliczu przewrotu majowego i przedłużających się walk ulicznych w stolicy gabinet Witoso podał się do dymisji. Był współtwórcą Centrolewu. Doprowadził do zjednoczenia ruchu ludowego i powstania Stronnictwa Ludowego w 1931 r., którego pozostał liderem. Wcześniej, aresztowany we wrześniu 1930 r. przez sanację wraz z innymi członkami Centrolewu, został wtrącony

Nominał 100 zł

metal: Au 900/1000

stempel: lustrzany

średnica: 21,00 mm

masa: 8,00 g

obrzeże (bok): napis: **Stulecie odzyskania przez Polskę niepodległości**

nakład: do 1200 szt.



Nominał 10 zł

metal: Ag 925/1000

stempel: lustrzany

wymiary: 32,00 × 22,40 mm

masa: 14,14 g

obrzeże (bok): gładkie

nakład: do 11 000 szt.



Projektant: Dobrochna Surajewska

Emitent: NBP

Na zlecenie NBP monety wyprodukowała Mennica Polska S.A.

Portret Wincentego Witoso znajdujący się na rewersie monety srebrnej został zaprojektowany na podstawie zdjęcia Wincentego Witoso pochodzącego z zasobów Archiwum Akt Nowych

do twierdzy brzeskiej, a następnie w słynnym procesie – z wolnej stopy – w styczniu 1932 r. skazany na 1,5 roku więzienia. Zagrożony osadzeniem w więzieniu, udał się na emigrację do Czechosłowacji. W połowie lat 30. był – obok Paderewskiego, gen. Hallera i gen. Sikorskiego – inicjatorem powołania centroprawicowego porozumienia, nazwanego ostatecznie w 1936 r. Frontem Morges. Wrócił do kraju w marcu 1939 r.

Po wybuchu wojny odmówił współpracy z Niemcami; pozostawał w areszcie domowym w Wierzchosławicach przez cały okres okupacji. W 1945 r., mimo ciężkiej choroby, aktywnie włączył się w próbę reaktywowania PSL. Zmarł 31 X 1945 r., a jego pogrzeb w Krakowie miał charakter ceremonii państwowej. Spoczął na cmentarzu w Wierzchosławicach.

prof. Jan Żaryn